

NVE

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten
Postboks 4704 Sofienberg
0506 OSLO

Vår dato: 16.01.2026

Vår ref.: 202511353-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig senkning av vannstanden i Holmendammen i Oslo

Vi viser til søknad av 15.05.2025 om tillatelse til midlertidig senkning av Holmendammen til 1 m under LRV. Først i brevet finner du NVEs vedtak med tilhørende vilkår. Deretter kan du lese om tiltaket og NVEs begrunnelse for vedtaket.

NVEs vedtak

NVE gir tillatelse til at Oslo kommune vann og avløpsetaten (VAV) kan senke vannstanden 1 m under LRV i perioden 31.08.2026-31.03.2027.

Vedtaket er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

NVE stiller følgende vilkår

- I utgangspunktet kan nedtappingen først starte 31.08.2026. Dersom knoppsvane ikke har tilhold ved Holmendammen i juli/starten av august 2026, kan nedtappingen startes fra 01.08.2026. Avgjørelsen om tidspunkt skal tas i samråd med Bymiljøetaten i Oslo.
- Alle vannstands-/vannføringsendringer skal skje gradvis slik at stranding av fisk og andre vannlevende organismer minimeres eller unngås så langt det er mulig. Maksimal nedtappingshastighet settes til 15 cm/døgn.
- Andemusling skal flyttes oppstrøms til Holmenbekken og settes tilbake etter endt tiltaksperiode. Statsforvalteren må kontaktes for å avklare dette.
- Vannføring tilsvarende naturlig tilsig skal sikres fra Holmendammen gjennom hele tiltaksperioden for å hensynta fisk og andre ferskvannsorganismer nedstrøms. Ved oppfylling skal det slippes ca. 50 l/s.
- Perioden med vannstand under LRV må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Berørte parter skal kontaktes direkte for å bli informert om tiltaket. Vi ber om at Oslo kommune legger ut informasjon om tiltaket på kommunens nettsider og sosiale medier. Det skal også settes ut informasjonsskilt ved Holmendammen i god tid før tiltaksperioden.
- NVE forutsetter at vann- og avløpsetaten i Oslo kommune har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.

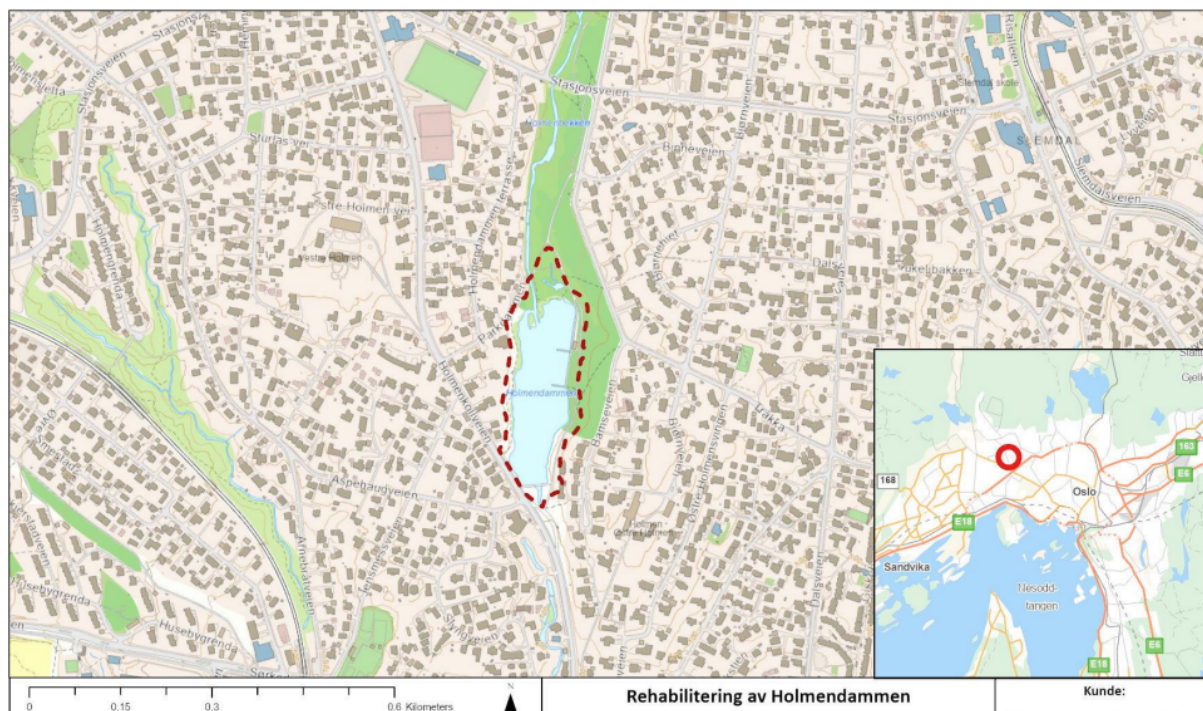
Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Mulighet til å klage

Vedtaket kan klages på. Se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Om søknaden

Holmendammen er et konsesjonsfritt anlegg som ligger i Vestre Aker i Oslo. Magasinet er omkranset av et vegetasjonsbelte med boliger utenfor, og et grønt belte strekker seg fra dammen og i nordlig retning langs med Holmenbekken. Se figur 1. Dammen ble bygget i 1907, er minimum 43 m lang og 8,2 m høy, og eies av Oslo kommune. Anlegget ble etablert for isproduksjon, men har også fungert som vannforsyning og flomdemping. I dag er dammen et rekreasjonsområde som brukes av Oslo sportsfiskere til fluefisketrening og det er etablert turstier forbi. Magasinet tilhører vassdraget Hoffselva som har nedbørfelt i Holmenkollen/Midstuen, og renner videre gjennom Smestaddammen før utløpet i Bestumkilen. Vassdraget er en del av Oslomarkvassdragene som ble vernet i 1973. Dammen ble revurdert i 2021 og tilfredsstillende ikke kravene i damsikkerhetsforskriften. Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune (VAV) planlegger derfor en rehabilitering av damanlegget.

Figur 1 Oversiktskart Holmendammen. Kart hentet fra søknad.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Følgende arbeider er planlagt ved rehabiliteringen av dammen i 2026/2027:

- Nedtapping av Holmendammen til 1 m under LRV
- Etablering av ny oppstrøms betongplate
- Utvidet overløp med ny gangbro
- Utskiftning av to ventiler
- Nytt stålrekkverk på luftsiden

Magasinet har et oppdemmet volum på ca. 0,025 mill.m³ og en reguleringshøyde på fem meter mellom HRV på kote 111,76 og LRV på kote 106,76. Dammen reguleres ikke i dag, og naturlig tilsig vil føres til utløpsbekk i anleggsperioden. Det planlegges å tappe ned ca. 1 m under LRV slik at hele dammen blir tilgjengelig, og med dette blir magasinet nærmest tømt. Tiltaket planlegges gjennomført i perioden september 2026 til april 2027 for å minimere påkjenningen for naturmiljø. Vann- og avløpsetaten beregner at nedtappingen vil ta ca. 6 uker med en senkehastighet på ca. 15 cm/døgn. Masser inntil dammen skal graves bort, og det blir etablert en eller flere fangdammer for å få tørr byggegrop samt hindre sedimenttilførsel nedover i vassdraget. Oppfylling av magasinet i april vil ta omtrent 10 dager ved normalt tilsig. I denne perioden er det planlagt å slippe en minstevannføring på ca. 50 l/s ut av dammen.

Det er utarbeidet en rapport som tar for seg naturmangfold i og rundt dammen og hvilke virkninger en midlertidig nedtapping vil medføre. Så lenge nedtappingen foregår høst og vinter, vil påvirkningen på naturmangfoldet være begrenset. Det vil bli utarbeidet tiltaksplaner og miljøoppfølgingsplaner i forbindelse med detaljprosjekteringen. Tiltakshaver opplyser også om at det vil bli satt ut opplysningsskilt rundt Holmendammen i forkant av tiltaket.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Oslo kommune Bymiljøetaten uttaler i brev av **16.10.2025** at de har deltatt i flere møter med Vann- og avløpsetaten angående nedtappingen, samt deltatt på befarings ved Holmendammen. De mener det til nå har vært en god prosess, og at de er fornøyd med at det skal utarbeides en tiltaksplan for bl.a. flytting og reintroduksjon av andemusling. Videre nevner de at det må tas hensyn til knoppsvane, som ikke har flyvedyktige unger før sent på høsten. Dersom nedtappingen må starte før eventuelle knoppsvaner er dratt, ber Bymiljøetaten om at de kontaktes i god tid, slik at de sammen kan finne en god løsning. Bymiljøetaten ber også om at vannstanden ikke endres mellom 1. april og 31. august av hensyn til hekkende fugl. De anbefaler videre å lage en 3-årig bekjempelsesplan for å bekjempe fremmede arter rundt dammen, samt en plan for massehåndtering. Det er også viktig at masser og maskiner som fraktes ut av området desinfiseres for å unngå at uønskede arter spres. Til slutt påpeker de at alle store trær og deres rotsoner bør skjermes i anleggsfasen.

Hele høringsuttalelsen finnes på NVEs nettside www.nve.no/9326/V.

Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune (VAV) svarer på Bymiljøetatens innspill med en rekke punkter i e-post av **30.10.2025**:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Tiltaksplan for flytting av andemusling er under utarbeidelse og VAV vil bruke biolog til å lede det praktiske arbeidet med flyttingen.
- Av hensyn til hekkende knoppsvaner vil VAV gjøre en løpende vurdering av om når de har flyvedyktige unger i august måned. Dette i samråd med biolog/Bymiljøetaten. VAV har imidlertid registrert at de to siste årene har det ikke vært svaneunger i Holmendammen. Årsaken til dette er ifølge naboer et år med flom som tok reiret og et år unger/egg antakelig ble tatt av reven. Skulle noe slikt skje i 2026 ønsker VAV å ha muligheten til å starte tapping 01.08.2026.
- Av hensyn til hekkende fugl generelt mener VAV at det er bedre å forlenge nedtappingsperioden på våren enn å begynne for tidlig på høsten. Er Holmendammen nedtappet når fuglene ankommer på våren vil de mest sannsynlig finne seg et annet vann de kan slå seg ned ved. Blir nedtapping til LRV først oppnådd imot slutten av oktober 2026 er sannsynligheten stor for at oppfyllingen også må utsettes da det er en del usikkerhet knyttet til grunnforholdene i vederlagene på dammen.
- Tiltaksplan mot uønskede fremmede arter er under utarbeidelse.
- Tiltak for massehåndtering i forhold til spredning av fremmede arter og forurenset masse inngår i prosjektets miljøoppfølgingsplan (MOP).
- Tiltaksplan for ivaretagelse av store trær blir utarbeidet i samråd med arborist.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til avvik fra normal vannstand etter vannressursloven § 8.

Damsikkerhet

Vannressursloven er tydelig på at eier av et vassdragsanlegg har et ansvar for å vedlikeholde anlegget, jf. vannressursloven § 37. NVE oppfatter det planlagte tiltaket som nødvendig for at tiltakshaver kan innfri sine plikter etter vannressursloven og damsikkerhetsforskriftens bestemmelser.

Det er søkt om tillatelse til å senke vannstanden i Holmendammen 1 m under LRV. VAV ønsker med dette å nærmest tørrelegge damkonstruksjonen gjennom sen høst og vinterhalvåret. Det er planlagt at nedtappingen skal starte i august 2026 og at magasinet skal være tappet frem til 31. mars 2027. Vann- og avløpsetaten estimerer at magasinet er tilbake til normal vannstand i løpet av første halvdel av april.

Biomangfold

NVE har gjort søk i Naturbase og Artskart den 02.12.2025. Holmendammen er registrert som naturtype *dam* med middels verdi (verdi B). Lokalt er det et viktig funksjonsområde for en rekke truede fuglearter, og rapporten om biologisk mangfold viser til 88 ulike arter registrert i området, hvorav 18 er rødlistet. Det er blant annet registrert kritisk truet hettemåke (CR), og ellers sårbare arter som grønnfink (VU), ærfugl (VU) og sivhøne (VU). Dammen har også stort potensiale for interessante artsforekomster av vannlevende insekter og amfibier som buttsnutfrosk, men amfibier hemmes noe på grunn av den store fiskebestanden. Det er registrert både gjedde, abbor, ørekyt, mort og den fremmede arten sørv i Holmendammen, mens ørret vandrer i Hoffsbekken

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

nedstrøms. Det er i tillegg registrert en god bestand av andemusling. Kantvegetasjonen rundt magasinet er glissen og består av gråor, bjørk og hegg, men også innslag av de sterkt truede treslagene alm (EN) og ask (EN). Det er ellers registrert sårbare karplanter som aksveronika (VU), og nær truede arter som almelav (NT) og nakkebær (NT). Det er i tillegg registrert en rekke fremmede arter som hagestanksopp (HI), kjempebjørnekjeks (SE) og kanadagullris (SE), som har svært høy risiko for spredning.

I høringsinnspill fra Bymiljøetaten mener de utarbeidelse av en plan for flytting og reetablering av andemusling er viktig, og at nedtappingen ikke bør starte før eventuelle knoppsvaneunger er flyvedyktige. De mener også at alle store trær og deres rotsoner bør skjermes i anleggsfasen, og påpeker at alt av materiale og maskiner som fraktes ut av tiltaksområdet må desinfiseres for å hindre spredning av fremmede arter.

Tiltakshaver opplyser om at det skal utformes tiltaksplaner for både andemusling, uønskede fremmede arter, massehåndtering i forhold til fremmede arter, samt plan for ivaretagelse av store trær. De vil også, i samråd med Bymiljøetaten, være på vakt i august og sjekke om det er tilstedeværelse av knoppsvaner. De ønsker hovedsakelig å komme i gang med nedtappingen så tidlig som mulig i august, under forutsetningen at knoppsvaneungene er fraværende eller flyvedyktige.

NVE er enig med Bymiljøetaten i at flytting av andemusling er nødvendig da tiltaket nærmest vil tørrelegge dammen. Flytting av andemusling ble også utført i forbindelse med nedtapping av dammen for mudring i 2021. Da ble 3500 andemuslinger håndplukket og midlertidig flyttet til Holmenbekken, og flyttet tilbake igjen ved oppfylling. Som Bymiljøetaten påpeker, mener også vi at det er særlig viktig å desinfisere materialer og maskiner som flyttes ut av området, og at store trær og deres rotsystemer ivaretas.

Det er planlagt å slippe naturlig tilsig forbi dammen under hele nedtappingsperioden. Ved oppfylling av dammen skal det slippes en minstevannføring på ca. 50 l/s forbi dammen. NVE mener dette er viktig for å opprettholde leveforholdene for akvatisk flora og fauna i vassdraget.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og gjennomføres vinterstid og utenfor hekkesesong. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Verna vassdrag

Holmendammen ligger innenfor Oslomarkvassdragene som er vernet som typevassdrag i regionen. Det er årssikker vannføring til dammen, og naturlig tilsig skal føres til utløpsbekk i anleggsperioden. Under oppfylling skal det sikres en minstevannføring i utløpsbekk på ca. 50 l/s. Damanlegget er ikke registrert som kulturminne. Tiltaket begrenses til vinterhalvåret, og NVE mener at tiltaket ikke kommer i konflikt med verneverdiene som ligger til grunn for Oslomarkvassdragene.

Friluftsliv

Holmendammen er et rekreasjonsområde med turstier og parkliknende området rundt dammen, spesielt i nordenden og videre oppover mot Holmenkollen langs Holmenbekken. Oslo sportsfiskerlag bruker dammen til å trene på fluefiske, og dammen blir skøyteis vinterstid. På

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

grunn av gjengroing er ikke magasinet innbydende til bading. Vannspeilet er et viktig landskapselement for turgåere og de nærmeste boligene. NVE mener rehabiliteringen kan påvirke friluftslivet betydelig i en kort periode.

NVEs oppsummering og konklusjon

Holmendammen ligger i Vestre Aker i nedre del av Holmenkollen. Dammen ble i sin tid bygget for produksjon av is, men har også fungert som drikkevannskilde og til flomdemping. Dammen tilfredsstiller ikke dagens krav i damsikkerhetsforskriften, og VAV ønsker å rehabilitere anlegget for å bevare magasinet. Holmendammen er del av de verna Oslomarkavassdragene, og det er rikt naturmangfold knyttet til dammen. Det er også etablert turstier rundt magasinet.

Bymiljøetaten er positive til rehabiliteringen, og mener det er viktig med en plan for å ivareta andemusling, store trær og plan for å bekjempe og hindre spredning av fremmede arter. Tiltakshaver opplyser at slike planer allerede er i gang, og at tiltaksperioden vil være fra august til mars slik at hekkesesongen for fugl ikke forringes.

NVE mener rehabilitering av dammen er viktig for å ivareta naturmangfoldet som har etablert seg i og rundt dammen, og mener planene vil ivareta dette på en god måte.

NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til at Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune kan senke vannstanden i Holmendammen 1 m under LRV i perioden 31.08.2026-31.03.2027. Dersom det ikke er tilstedeværelse av knoppsvane ved Holmendammen i august 2026, kan nedtapping starte fra 01.08.2026. Denne avgjørelsen skal vurderes i samråd med Bymiljøetaten i Oslo.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Silje Aakre Solheim
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten

Kopimottakerliste:

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten - Jørgen Lysgaard

Oslo kommune

OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN

TBMV - Seksjon for miljøtilsyn vassdragsanlegg - Mari Hegg Gundersen

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.